

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ПРИКАРПАТСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ВАСИЛЯ СТЕФАНІКА**

Навчально-науковий юридичний інститут

Кафедра цивільного права

**СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
ВЧЕННЯ ПРО ЗОБОВ'ЯЗАННЯ**

Рівень вищої освіти – третій (освітньо-науковий)

Освітньо-наукова програма Право

Спеціальність 081 Право

Галузь знань 08 Право

Затверджено на засіданні кафедри
Протокол №1 від 28 серпня 2023 р.

м. Івано-Франківськ – 2023

1. Загальна інформація	
Назва дисципліни	Вчення про зобов'язання
Викладач (-і)	Банасевич Ірина Іванівна, доцентка, к.ю.н., доцентка кафедри цивільного права
Контактний телефон викладача	(0342) 596130
E-mail викладача	iryna.banasevych@pnu.edu.ua
Формат дисципліни	Очний
Обсяг дисципліни	3 кредити ЄКТС, 90 год.
Посилання на сайт дистанційного навчання	https://d-learn.pnu.edu.ua/
Консультації	Консультації проводяться відповідно до Графіку індивідуальних занять зі здобувачами, розміщеному на інформаційному стенді та сайті кафедри https://kcp.pnu.edu.ua/or-doktor-filosofii/ Також можливі консультації шляхом листування через електронну пошту, зокрема, перевірка виконаних індивідуальних завдань та завдань для самостійної роботи.
2. Анотація до навчальної дисципліни	
<u>Предметом</u> вивчення навчальної дисципліни є сучасна доктрина та законодавство щодо цивільно-правового регулювання зобов'язань, включаючи науково-теоретичні розробки, положення національного (внутрішнього) законодавства України, міжнародно-правових актів, судову практику стосовно системи зобов'язань, теоретичні та практичні проблеми з даного питання і шляхи їх подолання. Програма навчальної дисципліни складається з таких <u>змістових модулів</u>: 1. Загальнотеоретичні та методологічні підходи до розуміння категорії зобов'язання у правовій доктрині 2. Виконання зобов'язань та способи його забезпечення Конструкція зобов'язання стала однією із найвизначніших здобутків світової правової культури, універсальною правовою конструкцією у механізмі правового регулювання суспільних відносин. Навчальна дисципліна покликана сприяти засвоєнню здобувачами комплексу знань щодо доктринальних концепцій провідних цивілістичних наукових шкіл України в аспекті становлення та видозміни предмету зобов'язального права, вирішення проблемних питань у сфері правового регулювання зобов'язальних відносин. Важливим напрямом розвитку зобов'язального законодавства України є його адаптація до стандартів європейського союзу і хоча з часу прийняття загальнодержавної програми адаптації законодавства України до законодавства ЄС минуло вже більше 10 років, вагомих кроків у цьому напрямку на законодавчому рівні не зроблено. Все наведене актуалізує вивчення навчальної дисципліни «Вчення про зобов'язання». Здобувачі, які проводять наукове дослідження у сфері зобов'язального права, присвячене загальним положенням чи окремим видам зобов'язань, повинні,	

насамперед, бути глибоко обізнані з напрямками та результатами наукових досліджень відповідних теоретичних та методологічних проблем зобов'язального права, формування його понятійного апарату, наукових категорій, якими оперує сучасна цивілістична наука.

Основними джерелами навчальної дисципліни є Цивільний кодекс України, Господарський кодекс України, закони України та підзаконні нормативно-правові акти, які присвячені правовому регулюванню окресленої сфери. .

Освоєння та розуміння логіки правового регулювання потребують подальшого ґрунтового наукового аналізу теоретичних досліджень вчених в галузі цивільного права, системного тлумачення законодавчих норм та аналізу правозастосовної практики.

3. Мета та цілі навчальної дисципліни

Метою вивчення навчальної дисципліни «Вчення про зобов'язання» є створення підґрунтя для подальшого розширення і поглиблення світогляду, формування та розвиток системи необхідних знань для здійснення дослідницької та викладацької діяльності у сфері зобов'язального права.

Основними цілями вивчення навчальної дисципліни «Вчення про зобов'язання» є набуття загальних та фахових компетентностей щодо розуміння механізму правового регулювання поняття та системи зобов'язань, формування умінь кваліфіковано застосовувати законодавчі приписи, самостійно розв'язувати науково-методологічні та прикладні проблеми у сфері зобов'язального права, формулювати і обґрунтовувати наукові гіпотези та пропозиції щодо удосконалення чинного законодавства на основі проведеного дослідження та застосовувати методологію наукових приватноправових досліджень у власній юридичній та викладацькій практиці.

4. Програмні компетентності та результати навчання

Загальні компетентності:

- здатність до абстрактного та критичного мислення у сфері зобов'язального права;
- здатність до розуміння предметної області зобов'язального права та розуміння професійної діяльності за спеціальністю;
- здатність визначення нових перспективних напрямів наукових досліджень у сфері зобов'язального права;
- здатність застосування методології та методики дослідницької роботи для створення нових системоутворюючих знань у сфері зобов'язального права.

Фахові компетентності:

- здатність демонструвати знання базових засад, сучасного стану, тенденцій розвитку наукових досягнень у сфері зобов'язального права;
- здатність застосовувати знання основ педагогічної діяльності, дидактики вищої школи, традиційні та інноваційні форми навчання і педагогічні технології у сфері професійної діяльності;
- здатність розробляти проекти нормативно-правових актів у сфері зобов'язального права;
- здатність саморозвиватися і самовдосконалюватися впродовж життя, оцінювати рівень власної фахової компетентності та підвищувати професійну кваліфікацію й професійну мобільність.

Програмні результати навчання:

- формувати і перевіряти гіпотези у сфері зобов'язального права; використовувати для обґрунтування висновків належні докази, зокрема, результати теоретичного аналізу, експериментальних досліджень (опитувань, спостережень тощо), наявні літературні дані;
- застосовувати наукові знання термінології у сфері зобов'язального права, основні закономірності юридичного мислення та пізнання, формувати поняття і категорії, класифікувати та узагальнювати явища державно-правової дійсності;
- застосовувати сучасні методи викладання у вищій школі та впроваджувати інноваційні технології у викладацькій практиці;
- розуміти загальні принципи та методи правових наук, а також методологію наукових досліджень у сфері зобов'язального права, застосовувати їх у власних наукових дослідженнях в юридичній та у викладацькій практиках;
- розробляти пропозиції щодо вдосконалення чинного законодавства на основі проведеного дослідження.

5. Організація навчання

Обсяг навчальної дисципліни

Вид заняття	Загальна кількість годин
лекції	20
семінарські заняття / практичні / лабораторні	10
самостійна робота	60

Ознаки навчальної дисципліни

Семестр	Спеціальність	Курс (рік навчання)	Нормативний/ вибірковий
3	081 Право	2	вибірковий

Тематика навчальної дисципліни

Тема	кількість год.		
	лекції	заняття	сам. роб.

Змістовий модуль 1. Загальнотеоретичні та методологічні підходи до розуміння поняття та системи зобов'язань у правовій доктрині

Тема 1. Поняття та особливості зобов'язань: доктринальні підходи та законодавчі підходи	2	-	6
Тема 2. Система зобов'язань. Класифікація зобов'язань за різними правовими критеріями.	2	2	6
Тема 3. Підстави виникнення зобов'язань	2	-	6
Тема 4. Суб'єкти зобов'язання	2	2	6
Тема 5. Заміна осіб у зобов'язанні	2	-	6
Тема 6. Тенденції розвитку зобов'язального права	2	2	6

Змістовий модуль 2. Виконання зобов'язань та способи його забезпечення

Тема 7. Проблематика виконання зобов'язань	2	2	6
Тема 8. Припинення зобов'язань : теоретичні та практичні аспекти	2	-	6
Тема 9. Поняття, сутність і значення способів забезпечення виконання зобов'язань	2	2	6
Тема 10. Характеристика способів забезпечення виконання зобов'язань	2	-	6

Разом за семестр		20	10	60
6. Система оцінювання навчальної дисципліни				
Загальна система оцінювання навчальної дисципліни	Загальна система оцінювання навчальної дисципліни базується на нормативних приписах, викладених в Положенні про організацію освітнього процесу та розробку основних документів з організації освітнього процесу в Державному вищому навчальному закладі «Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника», схваленому в новій редакції Вченою радою ДВНЗ «Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника», протокол № 1 від 28.01.2020 р. – https://nmv.pnu.edu.ua/wp-content/uploads/sites/118/2020/08/polozhennya2020_org_os_proc.pd.f, та на п. 4.4 Положення про порядок оцінювання успішності здобувачів вищої освіти у Навчально-науковому юридичному інституті Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника, затвердженим Вченою радою Юридичного інституту Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника, протокол № 2 від 12.10.2010 р. (зі змінами та доповненнями) – <i>текст розміщений на сайті Інституту</i> https://law.pnu.edu.ua/wp-content/uploads/sites/100/2023/02/Положення-про-порядок-оцінювання-здобувачів-у-ННІОІ.pdf. Підсумковий бал з навчальної дисципліни складається з підсумкового семестрового балу та балу за екзаменаційну роботу. Впродовж семестру здобувач отримує бали за різні види робіт, які сумуються у підсумковий семестровий бал. <i>Підсумковий семестровий бал</i> складається з суми балів, отриманих здобувачем за свою навчальну діяльність протягом семестру і дорівнює сумі підсумкового балу за семінарські (практичні) заняття (максимально 20 балів), самостійну роботу (максимально 10 балів) і балу за індивідуальну роботу (максимально 20 балів) та в сукупності може складати максимально 50 балів. Максимальний бал за екзаменаційну роботу – 50 балів.			
Вимоги до письмових робіт	Вивчення дисципліни передбачає обов'язкове виконання здобувачами завдань для самостійної роботи та індивідуальних завдань, а також екзаменаційної роботи, яка є формою підсумкового контролю знань. 1. Індивідуальне науково-дослідне завдання передбачає опрацювання та критичний аналіз результатів наукових досліджень на стику предметної області навчальної дисципліни та дисертаційної роботи здобувача (тематика завдання визначається спільно викладачем та здобувачем). Максимальна кількість балів - 20. 2. Самостійна робота полягає у реферуванні наукових публікацій та узагальненому аналізі результатів наукових досліджень цих публікацій (вибір здійснюється спільно з викладачем). Максимальна кількість балів – 10.			

	Максимальний бал за письмові роботи – 30 балів.
Семінарські заняття	Система оцінювання семінарських занять передбачає поточні оцінки успішності (5 – «відмінно», 4 – «добре», 3 – «задовільно», 2 – «незадовільно») – виставляються під час проведення семінарських (практичних) занять. Підсумкова оцінка за семінарські (практичні) заняття виставляється в кінці семестру за результатами роботи на семінарських (практичних) заняттях, самопідготовки і є середнім арифметичним (<u>заокругленим до сотих</u>) всіх отриманих оцінок за семінарські (практичні) заняття та оцінок за відпрацьовані заняття. Підсумковий бал за семінарські (практичні) заняття (максимально 20 балів) – підсумкова оцінка за семінарські (практичні) заняття, помножена на коефіцієнт 4, заокруглена до цілого.
Умови допуску до підсумкового контролю	Підсумковий семестровий контроль проводиться у формі екзамену і є формою оцінювання результатів навчання на завершальному етапі вивчення дисципліни. Здобувач освіти вважається допущеним до семестрового контролю з навчальної дисципліни (семестрового екзамену), якщо він виконав усі види робіт, передбачені силабусом, та набрав за результатами семестрового (поточного) контролю не менше 25 балів.
Підсумковий контроль	Підсумковий контроль – екзамен. Екзамен проводиться у письмовій формі та охоплює весь обсяг навчальної дисципліни. Екзамен оцінюється від 1 до 50 балів. Зміст питань, що виносяться на екзамен, форма та структура завдань та їх оцінювання визначається керівником курсу, затверджується на засіданні кафедри. Отриманий в результаті здачі екзамену бал заноситься у відомість успішності, додається до виставлених балів за семінарські (практичні) заняття, самостійну роботу та індивідуальні завдання і складає підсумковий семестровий бал.

7. Політика навчальної дисципліни

Письмові роботи:

Планується виконання здобувачами декількох обов'язкових письмових робіт, про які йшлося у попередньому розділі. Усі завдання, передбачені програмою, мають бути виконані у визначені керівником терміни, загалом, не пізніше дня проведення останнього семінарського заняття. Під час роботи над індивідуальними науково-дослідними завданнями та проєктами не допустимо порушення академічної доброчесності.

Академічна доброчесність:

Очікується, що здобувачі будуть дотримуватися принципів академічної доброчесності, усвідомлюючи наслідки її порушення, що визначається Положенням про запобігання академічному плагіату та іншим порушенням академічної доброчесності у навчальній та науково-дослідній роботі здобувачів освіти Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника.
URL: <https://pnu.edu.ua/wp-content/uploads/2022/09/Нова-редакція-Положення-про-запобігання-академічному-плагіату.pdf>

Відвідування занять

Відвідання занять є важливою складовою навчання. Очікується, що всі аспіранти відвідають лекції і практичні заняття навчальної дисципліни.

Неформальна освіта:

Визнання результатів неформальної освіти здійснюється відповідно до «Положення про визнання результатів навчання, здобутих шляхом неформальної освіти, в Прикарпатському національному університеті імені Василя Стефаника» (в редакції від 12.02.2021 року) <https://nmv.pnu.edu.ua/wp-content/uploads/sites/118/2022/11/neformalna-osvita.pdf>

8. Рекомендована література

1. Боднар Т.В. Виконання договірних зобов'язань у цивільному праві: монографія. Київ: Юрінком Інтер, 2005. 272 с.
2. Васильєва В.В. Договір як підстава виникнення цивільно-правового зобов'язання: дис. ... канд. юрид. наук: 12.00.03 / НДППіП ім. акад. Ф.Г. Бурчака НАПрНУ. Київ, 2013. 216 с.
3. Голубєва Н.Ю. Зобов'язання у цивільному праві України: методологічні засади правового регулювання: дис. ... доктора юрид. наук.: 12.00.03. / Національний університет «Одеська юридична академія». Одеса, 2013. 456 с.
4. Договір як універсальна форма правового регулювання: монографія / за заг. ред. проф. В.А. Васильєвої. Івано-Франківськ, 2016. 399 с.
5. Майданик Р.А. Розвиток приватного права України: монографія. К.: Алерта, 2016. 226 с.
6. Надьон В.В. Суб'єктивний обов'язок як елемент змісту цивільних правовідносин: дис. ... доктора юрид. наук: 12.00.03 / Національний юридичний університет імені Ярослава Мудрого. Харків, 2018. 425 с.
7. Пленюк М.Д. Юридичні факти як підстави виникнення цивільно-правових зобов'язань (теоретичні та практичні засади): дис. ... доктора юрид. наук: 12.00.03. / НДППіП ім. акад. Ф.Г. Бурчака НАПрНУ. Київ, 2016. 426 с.
8. Погрібний С.О. Механізм та принципи регулювання договірних відносин у цивільному праві України: монографія. Київ: Прав. Єдність, 2009. 304 с.
9. Правова доктрина України : у 5 т. Т. 3. *Доктрина приватного права.* / Н.С. Кузнєцова, Є.О. Харитонов, Р.А. Майданик [та ін.]; за заг. ред. Н.С. Кузнєцової. Х.: Право, 2013. 760 с.
10. Пучковська І.Й. Теоретичні проблеми забезпечення зобов'язань: дис. ... доктора юрид. наук: 12.00.03 / Національний юридичний університет імені Ярослава Мудрого. Харків, 2018. 485 с.
11. Слома В.М. Зобов'язання з множинністю суб'єктів у цивільному праві України: дис. ... доктора юрид. наук: 12.00.03. / Західноукраїнський національний університет. Тернопіль, 2020. 490 с.

Детальний перелік монографічної, наукової, науково-практичної літератури, нормативних джерел та інформаційних ресурсів до кожної теми міститься в Методичних рекомендаціях до вивчення відповідної дисципліни, які надаються аспіранту в електронній формі до початку семестру:

1. Зозуляк О. І. Вчення про зобов'язання : методичний посібник для вивчення навчальної дисципліни третього освітньо-наукового рівня вищої освіти спеціальності 081 «Право». Івано-Франківськ, 2022. 26 с. URL: <https://kcp.pnu.edu.ua/or-doktor-filosofii/>

Викладач

Ірина БАНАСЕВИЧ